

Nepodpisani se dopisi ne šalju.
 Priprema se pirna, oglaš. št.
 šalju po običnom cijenku ili po
 dogovoru. Isto tako je sa priklad.
 Navedi se šalju poštom kao na-
 putnicom (assegno postale) na
 administraciju "Naše Sloge". Ime,
 prezime i najbližu poštu valja
 točno označiti.

Komun. list nedodje. na vrijeme,
 nego to javi odgovorničku u oče-
 novu pisnu, za koje se ne plaća
 poštarine, ako se izvana napíše.
 "Reklamacija".

Izdat svakog četvrtika na cijelom
 listu.

Doplati se navrćaju ako se
 netiskaju.

Nablježgovani listovi se neprimaju.
 Preplatiti se poštarinom stoji 15
 for., za seljake 22 for. na godinu.
 Razmjerno for. 2/3 i 1 za pol go-
 dine. Izvan ceterine više poštazina

Na male jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi
 se u Via Farnese br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slegom raste malo stvari, a neslega sve pokrvari. Nar. posl.

Uskrs.

Od teškog zimskog sna probu-
 dila se božja priroda, da i ona uzve-
 liča veličanstvene uskrsne blag dane,
 koje svetkuje ovih dana katolički svet
 širom čitave zemlje. Sva priroda
 oblači se u svečano ruho, da pozdravi
 smjerno ali iskreno slavodobitno uskr-
 snuće Onoga, koji je na Golgoti prolio
 svoju dragocinnu krv za spas čovje-
 čanstva. U najkrasnijoj dobi godine
 slavi kršćanski svet veličanstveni bla-
 dan Krstova uskrsnuća. Sa uskr-
 snim prirode slavimo dakle i uspomenu
 na uskrsnuće Boga-čovjeka.

U velikom čednu hrlio je pobožni
 kršćanski svet u hramove božje, da
 bude dionikom tuge i žalosti radi muke
 i smrti, što ju je podnio naš Spasitelj,
 da nam otvori vrata nebeska, koja
 bijahu tvrdo zatvorena usljed neizmjerne
 pokvarenosti nezahvalnog svijeta. Bol-
 nim srcem sjećali smo se u tamnim
 crkvah grozne muke i strašne smrti
 na gori Kalvariji. U duhu pratili smo
 Isusa u maslinovu goru, gdje mu se
 prikazao odaslani otac nebeskoga, da
 ga utješ i u neizmjernoj tugi i boli.
 Vidismo ga vezana, ranjena, izsmje-
 livana i obružena, vučena od Iruđa
 do Pilata, pratismo ga oprćena teškim
 križem na Golgotu, gdje je izpio gorku
 čašu do dna.

Spasitelj naš bijaše, kako nam
 prorok kaže: „mučen i zlostavljen, ali
 neotvori usta svojih; kao janje na za-
 klanje vodjen bi i kao nitema ova pred
 onim, koji ju striže, neotvori usta svo-
 jih“, jedino za to, što je došao na
 svet propovjedati svetu vjeru, koje
 nauka bijaše u najvećoj oprici sa na-
 zori, nateli i životom tadašnjih vlasto-
 država. Propovjeda je istinu, čistu,
 svetu istinu, za nju je živio, za nju
 svoj život žrtvoval. Podnio je radije
 najgrozniju smrt, nego li da odstupi
 ni za dlaku od svete nauke, kojoj
 bijaše utemeljiteljem i širiteljem.

U velikom čednu sjefili smo se
 ove godine osobito muki i nevojni,
 što ih mora da podnosi naš narod
 svada, napose pako u Istri. I naše
 braće čami u tamićah, jer se opriće
 vladodržcem, koji bijahu proti istini
 i pravici; i naš rod u Istri mučilo se
 i razapinjalo na svakojake duševne i
 tjelesne muke, jer nije mogao dulje
 trpiti nepravdu. Ovi nesretnici, veći-
 nom ni krivi ni dužni, proslaviti će
 tužno i žalostno uzvišene uskrsne bla-
 dane u crnih tamićah, daleko od
 svojih mihi i dragih, koji će sa su-
 zavij poskropiti vazmenoga janjca.

Nu nezdvajaj mili rođe, jer po-
 alije velikoga petka dolazi Uskrs.
 Imaš pred očima u ovih težkih danih
 kušnje rieči Isajje proroka: „On ne-
 otvori usta svojih“. Podnesi mirno i
 strpljivo progone i zlostavljanja duš-
 mana tvojih, koji se boje istine i pra-
 vice i koji se poput židova i farizeja
 danas vesele nad tvojom nesrećom.
 Ugladaj se u Spasitelja tvoga na Nje-
 govom križnom putu; nekloni duhom,
 uztraj u borbi za pravo i istinu, od
 koje zaziru mogućnici i nasilnici i

danas uprav onako, kao što su od-
 nje, zazirali u vrijeme Isusovog boravka
 na zemlji.

U toj borbi nemožna te minuti
 sjajna pobjeda, jer se boriš proti zlobi
 i himbi, proti licanjerju i farizejstvu,
 proti nasilju i nepravici. Krivi proroci,
 koji se pojavili u tvojoj sredini, iz-
 ginati će natragom kano i snieg na
 proljetnom suncu. Jude iškarioti, koje
 zaslijepiše svietli srebrijači neprijatelj-
 tvojih, progutati će zemlja a njihova
 imena spominjati će daleko potomstvo
 sa prezirom i proklestvom na ustnah.
 Izdajicim tvojim, kojimi se danas služe
 nasilnici tvoji, da te tvojim jezikom
 pred svietom crne, mraze i klevetaju,
 izbaciti će zemlja iz utrobe svoje njihove
 kosti a njihove zloduhe sjene obilaziti
 će svietom kano strašila svim onim,
 koji zataje materino mlieko, svoj jezik,
 svoj rod i sve svoje svetinje radi mrz-
 kog Judinog groša.

Znaj, mili rođe, da put do spasa
 nije ravan i ugladnjen, nego briegovit
 i trnje posut. Na takvom putu ne-
 smiješ sustati ako želiš, da ti bude
 bolje na ovom i na drugom svietu.
 Naši su djedovi, slavni Hrvati umirali
 za krst častni i slobodu zlatnu, a mi
 njihovu potmoci nesmiemo okaljati uspo-
 memu njihovu.

Dušmani tvoji veselili su se više
 puta tvojog nesreći, oni glodaju i danas
 zlorado tvoj crni petak, ali zaborav-
 ljaju pri tom jadmici, da iza velikog
 petka dohzi uskrsnuće. Nijedna žrtva
 nije uzaludna, a najmanje ona žrtva,
 koju prinosimo na oltar domovine naše.
Va višnji srca! — dakle mili rođe.

Uztraj u pravoj i čistoj vjeri i Onoga,
 koji je pred 2000 godina svalio grobnu
 ploču, da svietu nevesti epasenje. Nje-
 gov sveti nauk odvaliti će ploču i sa
 tvoje rake i ti ćeš slaviti sretnije
 ukrunutje. U to ime čestit ti i letošnji
 Uskrs!

Interpelacija

zastupnika Spinčića, dr. Laginje i drugova
 na njegovu preuzvišenost gospodina mi-
 nistra-predsjednika kao glavu cielokupne
 c. kr. vlade.

Dne 7. t. m., kasno noćju, dobio je
 prvopodpisani iz Trsta slijedeći brzojavku:
 „Subotu (dne 3. t. m.) udaren je c. kr. učite-
 ljištu kamenom u glavu. Utorak (dne
 6. t. m.) napala „signoria“ pred učite-
 ljištem kamenjem slavenske pitomce; mn-
 go teško ranjenih. Večer istoga dana na-
 pali opet pitomce posve mirae. U 9 sati
 napali kamenjem stanove slavenskih djaka.
 Danas od straha djaci nisu došli u školu.
 Od pozvane strane neima nikakve zaštite.
 Danas (dne 7. t. m.) mladići, došli k no-
 vaćenju, razbojnički napadnuti; nekogi
 ranjeni; drugi izgubili bježeć kloboke;
 nekogi došli amo tužiti se. Pomožite.“

Prvopodpisani htjeo je ob ovaj brzo-
 javki govoriti pri razpravi preobit pred-
 ložu, što su jih već dne 6. t. m. podnili
 zastupnici dr. Laginja, Spinčić i drugovi
 i zastupnici dr. Gregorić, grof Coronini
 i drugovi predsjedničtvu zastupničke kuće.

Pošto se pako s jedne strane na kom-
 petentnom mjestu kaže, da će ređeni
 predlozi doći u razpravu jedva poslie us-
 krsnih blagdana;
 i pošto bijaše s druge strane sličnih
 napadaja na slavenske profesore i djake

kao i na slavenske mladiće i u obće na
 slavenske seljake iz kotara u Kopru —
 u sjelu njihovih političkih, poreznih i sud-
 benih oblasti — već druge pute, i pošto
 su c. kr. oblasti — u prvom slučaju sudje-
 lovanjem c. kr. ravnateljstva učiteljišta
 — nastojale zabašuriti takove napadaje;
 pošto ima takovih napadaja proti Slaven-
 nom bez razlike skoro svaki dan u jednom
 ili drugom talijanskom mjestu Istre i u
 obće Primorja, i pošto je na taj način po-
 gibelji u zavlači, smatraju se podpisani
 primovnanimi, postaviti na njeg. preuzvi-
 šenost gospodina ministra - predsjednika
 kao glavu cielokupne c. kr. vlade slijedeći
 upit:

„Jeli Vaša preuzvišenost voljna
 sadržaj ovdje doslovno navedene brzo-
 javke, odnosno na napadaje i ranjenja
 jednoga slavenskoga profesora i slavov-
 skih djaka kao i slavenskih mladića
 dužnih u vojsku, strogo sa nepristrane
 strane, dati izpitati, proti dotičnim zlo-
 čincem, njihovim vođam i zastitnikom
 po pravu i zakonu postupati, i dati
 uziviti Slavenom u Kopru, kao i u
 drugim talijanskim mjestih Istre i u obće
 Primorja podpunu osobnu sigurnost?“

Beč 9. aprila 1897.

Spinčić, dr. Laginja, dr. Gregorić, grof
 Coronini, dr. Ferjančić, dr. Susteršič, dr.
 Krek, dr. Žitnik, Povše, Pfeifer, Einspie-
 ler, Zičkar, dr. Gregorec, vit. Berks, vit.
 Vuković, dr. Bulat, Zankini, Perić, dr.
 Klaić, dr. Trumbić, Bore, Robić, Supuk,
 Pogačnik, Barvinski, Mandičevski, dr.
 Grobelyski, Winnicki, Wachuanianu, Kusar.

Dodatno tomu upitu priložio je zast.
 Spinčić brzojavku, što ju je dobio dne
 9. aprila, glaseću ovako:

„Svi naši djaci zapustili bjegom
 Kopar radi neprestanih napadaja. Jučer
 napali opet naše. Zapana iz Škofji Muz-
 lovića ranili kamenjem. Naš puk boji
 se u grad.“

Prešni predlozi glede Primorja.

Dr. Laginja, Spinčić i drugovi, dr.
 Gregorić, grof Coronini i drugovi, postavi-
 li su već dne 6. aprila prešne predloge
 glede abnormalnoga stanja u Primorju,
 glede nevršnja državnih temeljnih prava
 naprama Hrvatima i Slovincem i glede
 zatvaranja naših ljudi. Zalibože ti predlozi
 nedolaze na razpravu do poslije Uskrsa
 kako i mnogi razni drugi.

Pošto je pak zast. Spinčić dobio već
 dne 7. aprila večer, pak opet 9. aprila
 brzojavku glede lupčkih napadaja na
 naše u Kopru, i saznav, da neće oni pre-
 lozi biti razpravljani, postavio je zajedno
 sa drom Laginjem i drugovi upit na Nj.
 preuz. ministra-predsjednika, u toj stvari.

Dopisi.

Gologorica početkom aprila.
 Pobjeda i slaval Dne 25. febrara kako
 bje javljeno u dičnoj „Našoj Slozi“ pro-
 vedeni su ovdje izbori za V. kuriju. Naši
 narodni protivnici napali su sve svoje site,
 da zavedu naše poštene mladiće i naše
 čestite gospodare. Mišljahu jadni, da će
 im čestiti ljudi na liepak. Bili smo tamo!
 odgovorilo im se. Strašili vjerovnici duž-
 nikaju, da će ih uništiti. Zvali mladiće
 baš taj dan na nadnicu, kako neki mogli
 na birališta, placati im „žurnadu“ masti-
 nego obično, naime po 2 for. dočim
 je drugi dan bilo dosta 25 novčića; pozi-
 vali nekoge prolazće kroz Gologoricu na
 rakiju. Držali sastanak u jednoj krcmi u
 Cerovlju, gdje se sve i svašta izrgalo
 proti našoj strani. Sastanku je predsjed-
 vao poznati „jahac“ iz Pazina. Tamo se
 potrudio i Krbunski prosvjetitelj, golo-

rička krnelija i ostala šarenjačka svojta,
 te jedan pek iz Rizmanjice (por. obć. Go-
 logorica), koji da, mu nebi dali naši čestiti
 seljaci iz Gologorice i Krbuna zasluge za
 svagdanji kruh, morao bi se vratiti k
 svojoj staroj družici motliki. Nu ne bijaše
 im koristi! Sve to im malo ili ništa po-
 moglo, jer prem da su za njihovu stranku
 glasovali svi Previzani, njekoge propalice
 iz Cerovlja i šaka Gologoričkih šarenjaka,
 nabrali su u svemu — čujte u svemu su-
 hoparnih 60 glasova. Naši čestiti Golo-
 goričani, Krbunci, Tupljačani i Grobničani
 pohrlili svi sa svojimi vrednim vođam,
 koji nisu požalili ni truda ni muke za
 narodnu stvar.

Da vam je bilo vidjeti g. uredniče,
 one čestite mladiće i muževie iz krbunске
 plovanje kako su se svi kao vojnici po-
 redali izpod brda sv. Križa na zgdnom
 brežuljku iznad Opašičeve kuće, gdje se
 je imao izbor vršiti, zaključili biste bili,
 da je tamo ciela regimenta po izbor mo-
 maka. Med njima moglo se razabrati i
 nekolicu konjanika a to su bili stvori,
 koji nisu mogli pjesice do birališta. Kad
 je na našem toriju odbila 9. ura povje-
 renstvo je već pripjelo na opredjeljeno
 mjesto a povorka krenula k biralištu, da
 odu svoj poštenu glas na obranu naše ka-
 toličke vjere, i mile domovine. Dyorana
 hila je odmah dubkom puvu sve čestih
 Hrvata, a samo u jednom kutiću moglo
 se je opiziti šaku — Krnelija i poturica
 sve mrkog lica. Vidjeli smo i nepoznatih
 lica, među kojima je jedno nadmudro cieleu
 dyoranu svojim veteunom. Popitah se kod
 susjeda Martina za njegovo ime a on mi od-
 govorio, da je to veliki bilježnik Dr.
 „Selić“. Da, Dr. „Selić“ je mudra glava,
 okolo koje se vrši sva krneljska intelligen-
 cija u Gologorici.

U opredjeljenu dobu započelo je gla-
 sovanje; lice se svakomu sjajilo od ra-
 dosti, kad bi odao svoj glas. Glasovala
 je tridesetorica naših pa odukele prišli,
 kao dobar početak, jedan krneljski glas
 koji donese šarenjačku listu sa pravopi-
 som a la "Krstić, sve same florentinca.
 Eto da ih poznate: Ancich Jose, pok. To-
 neta, Gologorizza, Crismanich Jure, pok.
 Simeta Gologorizza, Mezzar (čitaj Mežar)
 Tjose od Martina Previs, Sestian Jose od
 Joseta Cerovlie. Ovo su dakle krneljski fi-
 dančijari i to „puro sangue“.

Protivnici pokušali su sva moguća
 sredstva, čak donieli na stolici nekog sta-
 rog dugobradaca, bolna i nemoćna, mi-
 sletć valjda, da će njegov glas vršiditi
 koliko deset naših. Komisija sastojeca od
 čestih Hrvata, iz velikučnosti dopustila
 mu glasovati odmah čim je stupio na bi-
 ralište, jer je vidila, da jedva pridržan
 od drugog dostojnog pajdaša na nogama
 stoji.

Slava Gologoričanom a napose Doljo-
 nam i Barunom, koji su svi pohrlili na
 izbor osim dvojice plašivica — kamašovaca
 Jura Ždelsto sa surjakom Marinom Puhar,
 koji, da se niese stidili bili bi glasovali
 za protivnike. Osobita slava dićim Kr-
 bunsem, Tupljačanom i Grobničanom i nj-
 hovomu vođji, od kojih nitko ne izosta
 osin jednjega i i ovomu ufamo se, da će
 Bog razsvietiti pamet. Slava svim našim
 239 izbornikom. Zivjeli svi!

Da vam je bilo vidjeti, g. uredniče,
 kad je svanula zora dana 4. marća, dan
 opredjeljen za izbor IV. kurije, usprkos
 slabo — vremenu, usprkos velikim vođam
 i lošim putevom, kako je naš puk hrlio
 stožno na biralište u Linder ne žaleć ni
 truda ni novca, sve pod gestom „za vjeru
 i domovinu.“

To je najsajjniji dokaz, da je naš
 narod počeo misliti svojom glavom, premda
 zapušten i ubežan, bez škola, bez puteva,
 mostova itd. Za škole sreća po naš narod,
 što se naši čestiti svećenici žrtvuju, te
 poučavaju svojevoločno djecu. Ali za puteve
 jao i neopako. To preporučamo osobito
 našim čestitim i požrtvovnim zastupnikom

na pokrajinskom saboru i u carevinskom vijeću, da se oni tople zauzmu za ovu materijalnu nevolju najzapuštenijeg kraja naše pokrajine.

Halubljevština početkom aprila t. g. Halubljeni sviestni i zadovoljni, ne samo izborom pobjede, nego s druge strane opet zadovoljni, što je Halublje po svema mirno: nit se napada, niti se tuče, nit se mlati, nit se moraju u neobično vrijeme zatvarati kćime, nit se koža vodi u zatvor.

Zandari, koji su u sv. Mateju nastajeni, ne samo da neimaju nikakva posla, nego slobodno mogu ići svi iz Halublja, kamo ih služba zove, jer ovdje nije nijednomu niti vlas za glave pač.

Zav svrto to u obzir nemamo si lahko pred-čaviti, da je i Halublje, kao što i ciela Istra, pristavilo i poziravilo izbor za izvanjske občine dječini naših školova gg. Spincića i Laginje dne 16. marca, do sad jošte neviđenim načinom, naime pa-panjenjem kriesova i pucanjem po svih selih na najviših vrhancu.

Osobito moramo iztknuti kries u Marčeljih, koji je veličinom nadkrilio sve ostale. Možete si samo predstaviti kolik je bio, kadno vam spomenemo, da ga je do 50 odraslih muzeva pripravljalo od podna do noći.

Brieg "Plešena" iznad sela Mladenići izgleda je kao da se na njemu pale umjetni ognji. Svaki se oko nanj obazrielo

I selu Grbci, županija Srloči, također pali kriesove, te je i staro i mlado i muško i žensko i malo i veliko uzlijenjem kicalo i pjevalo. Par njih da je pucao od jada, na bilo im se zut, pa bi im bilo jad pro-ao.

Sad još je nešto, pak smo gotovi. Živio je u staro grčko doba neki čovjek imenom Themistokle, čovjek čisto-čistop.

I u obćini Kastav živi vam kakav jedan Themistokle, komu slava nečija neđa, da mirno spava, ter skače i koprče ga, kao da ga svi komari i srsevi bodu. Zač nam ga je, vrlo žao, da se jedan mčić, nu dok je Halubljanom na ramenu glava, dok zene, stari i djeca u slavu njemu njevaju i kliču, sve njegove paklaške strie u njemu nasčoditi neče, a to je nasmemo objubljenom glavaru g. Mirku i Jelencu, komu taj novi Themistokle nije doručao niti do goda, akoprem godinama mnogo, mnogo godina stariji. Nek kopa i prekapa, nek se valja u kašu — kolik' će, al bog i bogme neče dokle čel

I u obćini Kastav živi vam kakav jedan Themistokle, komu slava nečija neđa, da mirno spava, ter skače i koprče ga, kao da ga svi komari i srsevi bodu. Zač nam ga je, vrlo žao, da se jedan mčić, nu dok je Halubljanom na ramenu glava, dok zene, stari i djeca u slavu njemu njevaju i kliču, sve njegove paklaške strie u njemu nasčoditi neče, a to je nasmemo objubljenom glavaru g. Mirku i Jelencu, komu taj novi Themistokle nije doručao niti do goda, akoprem godinama mnogo, mnogo godina stariji. Nek kopa i prekapa, nek se valja u kašu — kolik' će, al bog i bogme neče dokle čel

Iz Voloskoga-Opatijskog početkom aprila.

Sada, kad su izbori za carevinsko vijeće svršeni, talijanske novine iz Istre i Trsta traže u svet, da izid žid izbora u Istri i Trstu bezdvojbeno dokazuje, da je Istra a s njom i Trst izključivo talijanska pokrajina. Daklem prije izbora: "partito nazionale" a poslije izbora: "partito italiano, provincia italiana" itd. To je u ostalom stara taktika naših neprijatelja. Ovoga puta ima ipak nešto novoga. Glada Rukavčana. Lovrančana i Vepričanina pisale su talijanske novine prije 10. marca, da su u Rukavcu, Lovrani i Vepričanci pobijedili "slavi moderati" u izborima za V. kuriju, a iza tobožnje njihove pobjede, polučene pomoću Rukavca, Lovrana i Vepričane nije se pako više govorilo ni pisalo o slavinu; nije se više reklo, da je Bartoli "deputato ispirano-slavo-moderato" nego se reklo i pisalo, da je Bartoli "deputato italiano" košto piše židovski "Piccolo" od 11. marca 1897. u svojim brzokavkom govoreć sam o izboru talijanskog zastupnika, o pučanstvu veselećemu se Istri talijanskoj, o tome, da je Bog stvarajući naroda stvorio Istru i Trst talijanskimi. Dakle u Istri polag toga uprav sve je talijansko pa i Rukavac. Nu najljepše kod toga je, da ni Lovranči ni Vepričanči ni Rukavčani nemo-đa da budu Talijani — što u ostalom nemogu ni biti — Talijani ih ipak u Talijane ubrajaju. Ste čuli sudac Kinhela, Golac e compagnia bella? Altrorché Slaveni da u Hrvatsku. Netko je u Vami lepo trgovao. Bilo vam na čast! Sad nevjete biti niti Slaveni više, sad ste Talijani pak bašta! Ako Bog da, shodno još ćemo imati u Kvarneru domaćih Čozpa iz Rukavca i Matulja, koji će nam za bragocih ribe lovit. A

kako se srdio, kako je protestirao: gosp. Josip Bačić, šćenjar iz Vepričana kad mu se je 10. marca spočitavalo na Voloskom; da je Talijani "Ca ja, ja Talijan, nikada! Ja sam", govorio "četeja leta & Talijani preskujal, pak da sam ja Talijan. To je za me ofesa!" Vidite g. Bačića, sada se srdite na te Vase prijatelje, koji sada tvrde, da je cela Istra talijanska, ka smo svi Talijani d' origine, recite im malko Vi i Golac, da je to za Vas ofesa. Nečete? Ne, jerbo ste zatajili svoj rod izdali svoju majku, svoj jezik. Ali znajte, da proklestvo božje stiglo svakoga izdajcu. Zemlja će im, koju su izdali, izbačiti izdajničke kosti.

Čini se, da smo mi Hrvati i Slovenci u Istri izvan zakona. U Volostom kotaru, napose u Kastavščini buni jedan dokladni otpadni narod sa lažnim vestim, zava-razu i hueka ga proti svedenikom i svim drugim mirnim i poštenim ljudem, koji neče, da svoju narodnost, svoj jezik za Jadrin novac izlaju. Taj nesretni skupnja zavedeni narod, opija ga novcem što od naših neprijatelja u izdajničke svrhe dobiva, poličke murad do bismoke tako, da čovjek nije više siguran ni za svoj život, ni za svoj imetak, a sve to na očigled javnih oblatih, sve na očigled a. k. kotarskog glhvara Fabiana, koji ne puzdizma ni najmanje mjere za poratak i javnu sjegurnost u ovim krajevima, već Antikristi slave svoje orgije, kako, gdje i kada ih je volja! A zašto? Gonetajte! Ja samo velim: kažini s kime običi, reči ću u tko si. Niti političke niti sudbene oblati nemaju odvažnosti, da se s njim ulove u košnac. A zašto? Gonetajte! Saplenti pauca!

A kako je na Porečđini? Ja, to je druga stvar, tamo se radi o Hrvutima a ovdje o njihovim neprijateljima.

Tamo ih nelužne vode u tamnica a ovdje dužne i krive pataju na slobodi. Zašto ta razlika? Biedni narode, stvoreni si za patnika i mučenika, ali nemoj zdavajati! Tvoje muke i patnje dovesti će te prije do željene slobode.

Kastavščina mjeseca aprila t. g. Milo je ne samo ljudem, te angelom, nego dapače i samomu Bogu pogledati na mirnu ljubeću se i složnu braću, kamo pak nebi bilo malo pogledati na miran i složan puk. Puk, koji se digne kao jedan čovjek, kad treba da brani svoja sveta prava, a uzo te svojoi čas, i poštenje i ne pusti, da se njegovoi čas, njegovim poštenjem igraju u svoje izdajničke svrhe kojekakvi prišilci, propalciše, klevetnici — otimači tudijeg poštenja.

Takav mić pogled vrijedno je, da se danas baci na dičan, čelični i čestiti naš puk halublajski.

Držimo, da kolikogod je vrijedno, da se iznaša u javnost, te kući i žigoše pojedinca, a i cio puk, koji se pusti zava-žati i tim svojoj čast i poštenje pod noge baci i pred cilim se svyatom osramoti, toliko je opet vrijedno, da se Halubljanu diti, uzveliča, da i kasnije potomstvo bude znalo, kako se njihovi djedi, njihovi oci nisu pustili smutiti, zavratni niti nstruštiti.

U povjesti se pripovijeda, kako je htjeo neki kralj Pyrrho (čitaj Piro) glasovitog vojvodu Fabricija, kad je došao k njemu kao poslanik, premamiti na svoju stranu.

Iz prva ponudio mu zlata, ponudio mu čast i drugo i nebrojeno blaga, al on ne htjede svega toga primiti, već reče, da mu je i malo dosta za poštenu živjeti.

Šećuđ kraljevskom dvoranom, razgledačici dragocenosti, kojima bijaše dvorana okićena, najednom kralj odgrne zastor, a gradan ston (elefant) pruži rilo, da zahvati Fabricija. Fabricij ostao je miran na svo-omi mjestu i reče: "Kao što me nisi podmitio zlatom, tako me nećes preprišiti slo-noonu".

Kako taj Fabricij i Halubljeni ostali su mirni i nisu se dali podmititi ni nstruštiti kojekakvim budalaštinami, izmišlja-činami paklenih, crnih, propalih stvorova.

Nećemo, da te crne stvorove odsu- djujemo, sud je Bog sebi zadržao. Nećemo, da je publicize opisujemo, što su i kakvi su, ta djela njihova nam ih u pravom svietlu prikazuju, a puk halublajski pozna je kao "stari krajacar".

Kad bismo se pako na taj posao dali, prije nego bismo svršili, ponestalo bi nam papira, pera i crnila, zato dosta budi re-ćeno: sadašnjost i prošlost njihova crna je.

Da će Halubljeni biti jedini, da će biti složni u misli i u djelu, znali smo već davno prije, jer u dopisu od tamo, ne varamo li se, negdje pod konac prošle go-đine, shodno je bilo rećeno: "Uzdajmo se u razboritost puka i u pomoć božju, ufamo se, da će nam vode preostati, te moći

čemo ja izposuditi onim, koji su si već do sada obrazinu silno očrnil i crna ju".

Ta ih dakle nada, nije prevarila, a dobri Bog bio im u pomoći, te je ovaj kraj ostao čisto ne taknut od onih smu-žljivaca, tamo dol izpod Kastva. Da, sama Salamunova mudrost nebi bila ovaj puk krenula sa staze kreposti, kojem hođaju i hodati će pa makar se svi mađji na glavu postavili. Čim se je čulo, da je u Matuljih po drugi put počela glavu dizati Talijanom prođana lažvorba, našlo se u svakom selu pametnih ljudi, a na čelu im vriedni žu-panski pojedinih županija, koji su rećitošu u uplivom znali ljude odvratiti od iste, te su znali liepo narol podučiti o izdajni-koj nakani patonćerane lažvorba.

Pošto se počelo lažvorbu hadava ne samo na poznate, nego dapače i na ne-znate ljude šiljati, pošto se počelo tajno po poznatih a entih oblietati ljude, pošto se počelo tajno i javno navaljivati i sramotiti pojedine poštenjake, nakanom, da se je očrni, a da se zatim uzmogno u svoje mreže zamamiti što više puka, našlo se tamo i opet pametnih ljudi, koji umjeto da po svom običaju i nedjelje i bla-gdane u svojim selih polju litrica vina, išli su na kupica vina od jednoga sela do drugoga, da tom prilikom svet polučuju, da ga upute i raztumače mu, zašto nje-koji mutikalo u zdjelu, iz koje su malo prije slacko jeli, sad tako mrsko pljuju. Zašto mrsko pljuju u svoje dobre majke, koje su je rodile i odgojile. Zašto grđe i ruže pape, fratre, svoje prijatelje, a i prijatelje i dobroćinitele naroda.

Jesus li našli na tomu nevjernoga Pavla ili Agnulina, obratili ga na pravu vjeru i moža se reci, da nema djeteta, koje nebi znalo što su "mađji" — altrorché bradati i brkati Rukavčani.

U polovici do sad se govorilo: "Duga kosa, kratka pamet" od sad moći će se zamieniti i reći: "Duga brada, kratka pamet". "Brkalo, bradalo, a u glavi lupkalo" što je to?

Jest, svuda bilo bi treba tako raditi, i ne pustiti, da izdajničko sjeme korien ulovi.

Poslovica veli: "Kaži mi s kim si do padoje, kazat ću ti, kakav si poslije podne". Čudimo se, kako nije, ako isto, barem to moglo jedinomu u Istri zvedenomuku otvoriti oči i uvjeriti ga, da oni, koji ga varaju, nisu domaćini, nit za domaćinu, kako vele, nego tudjinci, a ponajpče, da im je vlastita turbušina sve; i Bog i narod i dobrotiti i boljak naroda i domaćina Istra, koju toliko iziču.

Bolji je dobar glas, nego zlatan pás. Halubljeni dobar glas očuvali ste i prouo se širom zemlji. Slava vam i hvala! Samo i u napred tako! Samo složno proti rodu izdajcima; samo složno proti otrova naroda i dobri Bog blagosloviti i usređiti će složni vaš rad! Prvog je to putn, da ste bili napastovani, al znali ste se tako liepo ponediti. Skupa se braunati, skupa se bo-ritmo slogom, tim svietlim oružjem i ne pustimo, da nam zardja, pa o prsi naše razbiti će se i najbiesniji napadaji duš-manak naših. Živiti!

U Cresu dne 10. aprila 1897. Kako ste jur u predzadnjem broju dične "Naše Sloge" javili, dr. Francesco Col- gievina a, načelnik grada Cresu, bio je dne 30. marca odsudjen od oroga c. kr. kotarskoga suda na 40 forinti globe ili osam dana zatvora. Pošto je ta osuda učinila neobičan utisak na pučanstvo cie-loga ovoga otoka, hiti će dobro, da o stvaru znadu štogod i čitatelji "Naše Sloge". Dne 16. febrara, kad su se u gradu Cresu birali šćenjarji za petu ku-riju, posli su u svrhu izbora u grad upravi- telji iz Valuna i Lubenica Kad su za- podne okolo tri sata spomenuti upraviitelji sakupljali svoje izbornike, da bi se kući povratili, načelnik napale na njih, te međ ostalim reče: "preti scandalosi". Sljedećeg dana, kad je načelnik izšao put Beloga, svratilo se za nečelnik izvorne svrhe popu Ivi Sintičić u Predošćicu, gdje međ ostalim reče, da su uravivajući valunski i lubenčki bili u Cresu napiti (bevati) za dan izbora. Rati jednoga i drugoga iz- razza upravitelj valunski predao je tužbu sudu, a kasnije je to učinio i upravitelj lubenčki. Razpravna držana dne 30. marca, bila je javna; dvi sve c. kr. suda bili su dubokom pune, na ulazu i po stubah bilo je isto tako puno ljudi, med kojima i mnoge žene. Čim bi razpravna otvorena, tužitelj Volarić predlož, da pošto su tužbe podnešene u hrvatskom jeziku i tuženiku prilično poznatom, vodi se u istom jeziku zapisnik i izreča osnda. Sndac odgovori, da mu to nije moguće, jer da nelma pisara, koji poznaju toliko hrvatski jezik (dosta žalosno, kako je jednako za-

lostno, da nelma u ovom sudu ni jedne hrvatske tiskanice, nego se našim seljakom šilju talijanski pozivi). Tomu je sledilo saslušanje dvih svjedoka: tužbe, koji su potvrdili kako je tuženik izreko reći: "pre ti acandalo"; pošto je pak tu- ženik tajjo, tužitelj su zahtjevali, da budu svjedoci zaprišeñati, na što sudac od- vratio, da će se kasnije vidjeti, bude li to potrebno. Za ovimi bi je izpitan pop Ivi Sintičić, koji potvrdi prisegom okol- nost u Predošćici, koja je tuženik isto tako tajjo. Zatim je bilo saslušano kakvih petnajst svjedoka tuženika, koji su morali dokazati, da nije on rabio izraza "preti scandalosi" niti što slična. Od tih, dva obćinska liečnika, jedan redar i jedan poljski čuvar, napokon odvijetnik Petris, koji su tvrdili, da absolutno tuženik nije što takova izrekao, svi ostali nisu izjeli- čili mogućnost, ali svakako, da oni toga nisu čuli. Tužitelji su ponovno pitati za- prišeñenje svojih svjedoka, ali njihov zaht- jev bi odbijen. Kroz razpravu tuženik je držao u rukah nekakvo pismo, najviše dra. Zadra iz Pale, iz kojeg je davao svjedokom nekoga neslasna pitanja. U početku razprava često je u rič upadao, tako, da ga je sudac više puta, a jednom posve oštro, opomenuo; kad je pak na koncu mogao i morao govoriti, nije diti pisnuo. Upravitelj valunski reče u talijans- kom jeziku, kako je on puku pročuo, i protumacio u crkvi pastirski list austrij- skih biskupa, koji preporečuje svedenikom i puku, da glasuju za ljude, koji im će braniti vjern, štitići narodnost, za ljude, koji poznaju potrebe puka i koji imaju dobre volje, da im budu po mogućnosti korisni. Reče, kako je dosao poslušan glasu tolikih biskupa i glasu svoje savjesti, na određeni dan na izbora; pozove se na prisutne jesu li što opazili onaj dan u njegovom ponašanju, što bi bilo ukora dostojno, dodavši, da kad bi što bilo, tu- ženik po svojem običaju, bio bi već pri- javio oblatim. Opazi, kako se nije čuđiti, što je on nekoliko časa zatim, što ga je tuženik uvriedio, s njim prijateljski raz- govarao i na odlazku se rukovao, jer je takova njegova čud; ts ako je danas po- vukao tuženika pred sud, nije to učinio zato, da traži osudnu, nego pravicu, a ni toga nebi bio učinio, kad nebi zcao, da je njegova najveća naslada kad može opogarat svadenike, kao što je na primjer učinio u Martišćici u S. Stivanu u Belom, pa bi trebalo, da se tomu jednom kraj učini. Spomene, da je bio više puta u raznih mjestih kod izbora, pa se nije, koliko je od njega ovisilo, nikad s njimećim protivnikom radi toga povadio. Reče, kako je on rođen Hrvat, kako hr- vatski čuti, želi živjeti i umrieti Hrvat; ali ipak štija svaku narodnost, a najpče poštena Talijana (ne šarenjaka), jer je škole izučio većinom u talijanskom jeziku; ali kako on štija svakoga i svojiju narodnost, zahtjeva i hoče, da drugi štija njega i njegovu narodnost.

Zatim dodu nekoliko reći upravitelj lubenčki, koji kad svrši, sudac se okrene tuženiku, te mu reče, da je sada na njemu red da odgovori. On zapenta nekoliko nerazumljivih reći i umukna, stojec nepo- mienno kao da bi bio od striele udaren. Na to sudac izreče osudu, kojom ga reši glada reći preti scandalosi, jer nije dokaza- zao, da bi ih bio znastio, a za izraz u Predošćici osudi ga na 40 forinti globe ili osam dana tamnica. Tužitelji prijavili su utok za prvi dio, a tuženik za drugi dio osule.

Iz Boljuna pišu nam 11. l. ni. Znam g. uređniče, da imate sa više strana mnogo stvari za tisak, pa eto samo u kratko nekoliko critica o izborima I. i IV. kurije u ovaj obćini.

Već mjesec dana pred izbori bilo je predviđeno, da će biti ovdje dvie stranke, skopir- za pravo nebi imala biti ako ne sama jedna i to hrvatska, ali kako ju voje nekoji nazvati, slavenska.

Kako su protivnici Talijani već ura- pried proracunali, da će izbor zastupnika V. kurije odvisiti od malo šćenjarja, ba- čili su oko i na ovu obćinu. Tajnimo stro- jimi spletkami, pomoću zloglasne "Spór- kuđe" onkraj Učke i pomoću nekoliko v- dešnjih poturica, pošlo Talijanom za rukom, da privremeno smute pučanstvo u Sušnje- vici i na Paznu. Pravarom i šlieparijama sakupili znatnu masnjunu. Glavni čelji bio jim ocrniti svetenike. Nemojte držati s popi, oni te os prodati put Hrvatsku, — govorili su, — budite s nami, mi smo "Slavi- ni čemo birati deputata ki je "Slavo". Daj danas, da sutra, upauiti ljudem glavu "pleom", pokazali jim rog za sviećen, va-

Vino čisto već za 24 sata.

Mnogogodišnjom svojom praktičnom radnjom te izraživanjem u struči vinarškoj našao sam na izvanredno sposobno čistilo za svako i najmutnije vino i rakiju. To čistilo je stanoviti prašak iz Francuske. Imade to izvrstno svojstvo, da i najmutnije vino mehaničkim načinom već za 24 sata očisti. Takovo vino ne samo da je stalno i radikalno čisto, već i tečno ta ugodna mirisa i prave žučkaste boje. Čistilo ovo čisti vrlo, liepo i brzo i biljere i crna vina kao i svaku maglovitu rakiju. Na hektolitar treba 25 grama, na 50 lit. 15 grama. Da bude mjerenje grama točno, a po tom i uspjeh već za 24 sata, pribavio sam i takove limene šindžane, koji su izmjereni na tri obruća i to: prvi na 25 grama, drugi na 15 grama, a treći na 10 grama. Timi šindžani se prašak samo zagradi, u škafu vina dobro promieša, metlicom stuče dok se zapjeni, u bure nalije te u buretu drvenim kolcem dobro promieša. Za 24 sata već se to vino (ako inače ne vrije) može točiti i prodavati. Procedura čišćenja je kod toga praška najbrža i najlaglja. Niti tuj treba kakovih drugih praška dodavati, niti kuhati, a niti dugo na čisto vino čekati. Tuj netreba niti pipe, niti lanca, već se pipa udara tek nakou 24 sata, kada se vino toči. Samo se ipak svako mutno vino prije čišćenja pretočiti mora. Kutija takovoga praška stoji sa šindžanom i naputkom 3 for. koji se plaćaju pouzdećem. Ako je vino samo mutno a inače zdravoga teka i staro (ako više tiho ne vrije), dosta je, da mu se označi godina i boja; ako je pako pokvareno, treba, da se pismeni opis teka, boje i pokvarenosti pošalje. Taj izvrstni prašak razasilje te potrebne naputke pismeno i ustmeno daje:

Slavoljub Sivoš

izpitani cenolog i učitelj, odbornik gospodarstva podružnice te vlastelinačko-biskopov pivničar u Djakovu

Dobro poznate i obljubljene
štrcaljke
 inžinira Živica

dobivaju se još uvijek uz običnu nizke cijene na skladišću tvrdke

ŽIVIC i drug.
 (Schvizz Comp.)
 ulica Zenta br. 5.
TRST

Tko želi, pošalje mu se cienik.

Prsni sirup.

Rabi se kod hripavosti kao kašalj ublažujuće, stez odstranjujuće sredstvo. Odrasli uzimaju 3 do 4 žlice, djeca isto toliko žličica. Cijena bočice 35 novč.

Antirrhemon

Najbolje sredstvo proti trganju. S time se tri put na dan obaljele dielove namože. Bočica 25 novč.

Živinski prah

Izvrstna i najbolja priprema, da se konji, krave i volji zdravi uzduvaju i omot 25 novč., 10 omota 2 for.

Ljekarna Piccoli
 „Pri Angjelu“
 Ljubljana, Dunajska cesta
 Šilje se prema poštom pouzdeću.

Sve strojeve za poljodieljstvo i vinogradarstvo

Cijene iznova snižene

Preše za groždje, diferencijalni sustav.

Ovaj sustav preša ima najveću tištajuću moć od svih drugih, ma kojih mu drago bilo preša. Preše za masline, hidranličke preše, štrcaljke proti peronospori, Vermorelov sustav; ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najjeftinije: automatične štrcaljke: mastilnice sa spravom za mliti jagode, preše za seno, triere itd. tvori u najboljem proizvodu

Ig. Heller, Beč
 11/2 Praterstrasse 49.

Cienike i svieločbe gratis!
 Traže se zastupnici! Čuvati se kontrafrakcija!

Prave brnske sukone tvari

Jedan coupon 3-10 m. dug, dostatan za mužko odjelo stoji samo	(for. 3-10 iz dobre 4-10 iz dobro 4-50 iz dobro 6- iz boljo 7-75 iz fine 9- iz najfinije 10-80 iz još finije)	parve ovčje vune
---	---	------------------

Jedan coupon za crno salonsko odjelo for. 10. Tvari za gorale kapute, Boden, Peruvloune, Dookings. Tvari za državne i željezničke činovnike, najfinije Kamgarne i Chelvite itd. razasijlo uz izvornište cijene kao čvrsto, solidno i vrlo dobro poznato

Skladište tvorničkog sukna **Kiesel-Amhof u Brnu**

Uzorak badava i franco. Pošiljke vjerno uzorku. **Pozor!** P. n. obično upozoraje se osobito na to, da stoji tvari mnogo manje, ako se ih izravno naruči nego li one, koje se poručavaju u trgovca naruči. Tvrdka **Kiesel-Amhof u Brnu** razasijlo svo tvari uz prave tvorničke cijene bez odbitka, što ga daju krajatom, koji škodi silno privatnim stranakam.

Zidni koledar za god. 1897.

Tiskara Delene, Trg velike vladarine u Trstu hr. 2

pripravila je za god. 1897. zidni koledar, te ga prodaje po 20 uk. konnad, poštom 25 novč. konnad.

Liekarna Dragutina Accurti-a na Rieci

Corsia Deak

odlikovana zlatnom kolajnom na hygieničkoj izložbi u Beču godine 1894.

preporučuje štovanom občinstvu sliedeće liekove:

Željzevitno Knovna vino (Vino Gbino ferrato) ovaj liek upotrebljava se veoma uspjehno u svim bolestih, kojima je povod moranjana krv, kao n. hijodrolija, kod gljivah (Scrofalus), uzro u kosijah (rethritis), kod odraslih, kod anemijah djevojaka i kod slabih djece, djeluje veoma dobro za oporavu poslije slabehih bolesti, kod nestiške krvi, nerobavivosti i u obće za pojačanje i okriepn tela. — 1 cakienka sa naputkom stoji 1 forintu.

Sok od Salsaparille — Mandurus (Estratto Salsapariglia) za čišćenje krvi, osobito u proleto i ljetu, i ljetu jako dobro je uzimati najbolje sredstvo proti svakim posledicam veneričkih bolesti, proti kostobolji, pogauici i ulogav. u obće za sve bolesti, koje su prouzrokovane od pokvarene i nečiste krvi. 1 cakienka naputkom stoji 80 novč.; tri-cakienke jesu dostatne za čitavu proljetnu kuru to stoji 2 for.

Najfinije vije od hakalara (olio di fegato di Merluzza) jako poznato, i izvrstnim priznanom sredstvo za slabu i skrofloznu djeću.

1 boca 1 forint.

Sredstvo proti krvjim ocima (Essenza per i calli) odstranjuje sigurno kurja oka i bradavicice. — 1 bočica sa naputkom 55 novč.

Slaštice proti kašlju i promuklosti grla. Izvrstno sredstvo proti kašlju i bronhijalnom katarru. I kutija stoji 85 novč.

Uzim navedenih liekova imado u zašti sve tu i izozemne specijalitate, kozmotična sredstva medicinskih sapuna, svakojah kirurških spravah, mineralnih vodah, te obavlja točno sve naručbe bezodlično uz poštom pouzdeću.

Svećar J. Kopač

u GORICI Solkanska cesta broj 9.

preporuča velečastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slavuom občinstvu prave

pčelno-voščene sveće

kilogram po for. 2.45

Da su ove sveće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarene, jamčim sa svotom od 1000 kruna.

Sveće slabije vrsti za pogrebe i postranuu mrvizvieto crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cijeni.

Prodajem takodjer tamjan za crkve:

Lacrima najfiniji obični	kg. po for. 1.20
Granis	— .60

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarhije prosto od poštarine.

Sve vrsti tambura

dobivaju se kod tvrdke

J. Stjepušn

SISAK

Cienike šaljem na zahtjev svakomu franko.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrirana zadruga s ograničenom jamčevinom).

u Trstu Via Molin piccolo br. 1, I. kat
 (blizu nove poštanske zgrade.)

Daje posude na uknjižbe uz 5 1/2% i na mjesice po 6%; na zaloge po 5 1/2%. — Prma štedovne uložke uz 4%. — Ureduje svaki dan od 9-12 sati prije podne i od 3-4 sata poslije podne, a u nedjelju i u praznici od 10-12 sati prije podne. — Izplaćuje svaki ponjedjeljak od 11-12 sati prije podne i svaki četrtak od 3-4 sata poslije podne. Glavne dionice vrijede 200 kruna. Zadržane dionice mogu se plaćati u mjesecih obrocih po 1 for. a vrijedi svaka 10 for.

Ako se važi, da je izabrano između 425 zastupnika, iz čitoga dake parlamenta, samo 10 članova u tu deputaciju i da se nalazi između tu desetorice i naš dični zastupnik dr. Laginja, to je zaisto odlikovanje nesamo za njega već i za njegove birae. Za njegov klub i za sav naš narod. U tom odboru jesu svakako najposposobnije i najumrdnije glave čitavoga austrijanskoga parlamenta, koje će razpravljati sa drugom. polovicom mozarhije o teškome i zapletenom pitanju, ta nam, našim biraelim i našem narodu služi na osobitu čast, što se nalazi među timi odličnjaci naš dični zastupnik dr. Laginja.

Put Nj. Velikanstva u Petrograd. Nj. Velikanstvo odputovao je 25. t. mj. u jutro posebnim dvorskim vlakom iz Beča u Petrograd. U pratnji carovoj bitni će: glavni poboćnik grof Paar, krilni poboćnici grof Alberti, knez Dietrichstein i kapetan Dittl; chef vojnog meda glavni poboćnik Bolfas, pukovnik Wanke, dvorski tajnik Wimmer i vojni attaché u Petrogradu, GM. Klepsch; dvorski tajnik Hawerda, dvorski savjetnik Klaudiv, tjelosić liečnik dr. Kerzl; ministar vanjskih posala grof Golchowski, izvanredni poslanik barun Zwiandek i odjelni savjetnik Marer. S Nj. Velikanstvom putuje i nadvojvodnja Ota u pratnji svoga rih. nadzornika kneza Montemuvra i nadporučnika grofa Leubura.

Iz Opattije pišu nam 14. t. mj.: Njezina Visost kraljeva udova nadvojvodkinja Stefanoja odputovala je u petak iz Opattije u Firencu i Beaujeux, gdje će sprovesti uskrsno praznike. Kraljevica će odova 27. t. mj. prisustvovati u Trstu koncertu u korist crvenoga križa, a 29. polaganju temeljnog kamena želišta za činovnike u Opattiji.

Iz carevinskoga vlača. Na drugom mjestu donasimo prešni predlog i interpelaciju naših zastupnika u carevinskom vlaču u poslu najnovijih događaja u Istri.

Zastupnici Goritke gg. prof. Corouini i dr. Gregorčić postavili su takoder prešni predlog, kojim se vladi upozoruje na nezdrave i nenaravne odnose u Primorju, sa pozivom, da već jednom oživotvori u državnih temeljnih zakonih zajemcima prava našem narodu. Talijanski zastupnici Istre interpellirali su u istom poslu savlihu čakako svu krivaju radi izgreda na slavenku pučanstvo Istre i na njegove pravke. Nam se čini, da su se pri tom gg. Talijani držali one naše poznate: Reći nu, da ti neret. U ostalom o izgredih u Istri biti će u parlamentu još govora i tada će se pokazati, tko je izgredu i nemire prouzročio ili izveo.

Cesaraka vlada izdala je posebnu naredbu za kraljevinu Česku, kojom se tamno uređuje jezikovno pitanje ili kojom se uvajda jezikovna ravnopravnost. Izabrana bijaše u zadnoj sjednici i kvotna deputacija, o čemu govorimo na drugom mjestu. Ta deputacija se jur sastala na sjednici i izabrala predsjednika, podpredsjednika i izviestitelja.

Mačelnikom novoustrojene občine u Klancu bijaše izabran poznati naš redoljac g. Ivan Matlika. Čestitamo občini i njemu!

Kako se u Voloskomu novine cenzuriraju? Glasilo ovdšnjih židova „Il Piccolo“ od pr. mj. donilo je iz Voloskoga viest, da je bio presvj. g. Andrija M. Sterk, biskup trčdansko-koparski, u onih stranah u vrijeme izbora radi agitacije, da ga je puk kod Matulja napao i da je bio pritišćen se kapetanu g. A. Fabiani-u. Tu viest izpravio je g. A. Fabiani, c. k. kot. kapetan u Voloskom službu-u u spomenutom židovskom listu kano posve izmišljenju.

Ovu istu viest doniela je poznata Matuljska lažitorba dva puta u onom smislu, kano i židovski listič. Ta lažitorba prošla je kroz ruke g. A. Fabiani-a prije nego li je pošla u svijet, jer ju c. k. kotarsko poglavarstvo u Voloskom cenzurira; g. Fabiani nije onu grdu laž ni zaplenio ni izpravio. Kako se takovo postupanje krsti u poštenom svijetu, ostavljamo odgovor g. Fabiani-u, c. k. kotarskomu kapetanu u Voloskom.

Biesi Talijanaši. Iz Kopra pišu nam 6. t. mj. Danas bijaše ovdje novčanje. Naši okolitani, na čelu im Dekanci, došli sa narodnom zastavom u grad na novčanje. Talijani htjeli da polude. Govora, da su Slovenci učinili veliku škodu koparskoj gospodi t. j. da su im porezali trseje i druge stvari.

U četiri sata, kad su djaci učiteljišta htjeli kući, dočekala ih koparska fakcija pred školskom zgradom. Trojica će se sjediti današnjeg dana, jer su ih grdo iztkuli. Moram reći, da je to sve vrlo ruvanje, pak što mislite, da se je pobrinuo za mir i red? Zar niste mogli g. ruvanje poslati po žandare ili inače predusretiti djaku nesreću, osobito one trojice?

Zbilja djaci morali su kući, a g. ruvanatelj im nije znao pomoći? Novjerejatno je

to ali istinito. „Ščava i diča“ ovdje ima svakom na smjeh i poruga. Tu sa napada djaci, profesore i sve što se našim čuti. — Drugi put više.

Iz Malog Sela pišu nam 14. t. mj. (Puku na izgled). Naš poglavar g. German diže se više nad ostala obična ljude. O nekojih njegovih djellih obavjestili smo drugom prigodom, ali ovu iznašamo na javu, da svijet vidi do čega sve može kod nas doći jedan poglavar, koji napokon nije valjda ušier, nego hoće nečej poglavar cijeloga jednoga kotara.

Evo na prosto činjenica. Na maslinisku naštelju i dviš sitedeših dana biva ovdje izloženo presveto Otajstvo kroz 40 sati i svakog večera drži se prigodno prodika, dakako na hervatskom jeziku. Razumije se ver po sebi, da kod takvih funkcija nema naših činovnika, pa skoro da je to bogoljubnom puku i draže s više razloga. Kad na obće čudo, eto ti na maslinisku nedjelju u večer, nešto prije propovjedi, u crkvu našeg gosp. kapetana Zrača. Skoro pomislismo, da bi to moglo biti obzirom na kršćansku većinu u hočkom parlamentu. „E inutile, i o se fare“ običaje reći o sebi g. German samovještu pravoga genija. Polvojnja je kakvo će vrijeme iz Beča, pa obće čovjek, da bude „sorra vento“, tako pomislismo, ali ne kažu zaluda Cozoli: g o p a r l a o, g o f a t a o, tako i mi pomislismo, ali se prevarismo. — Prilikom izvori prvih dvije riječi hrvatski, a moj ti čovjek, na obće iznašamjenje, bježli iz crkve!

Zar tako g. Germane? Zar niste mogli ostati doma ili u uredu, kad itako još nije bilo 6 sati, valje nego svraćati se na pažnju svega bogoljubnoga puka u crkvi, ova vim postupkom? Mi Vas riedko vidjamo u crkvi, ali bolje će biti i riedje nego ovako.

Ta za Boga, gospodine, Vi ste poglavar, pa što bi se moglo trpiti kod Vasiega uredovnoga sluga Fruza, to opat nije valj tako u Vama. Ipak moramo po savjesti dodati, da smo mi uvjereni, da se Vaš stuga nebi nikad ovako poulo.

Vidite, g. Germane, drugi put liepo pomislite prije nego ovakvu nesprnost učiniti, jer kad je jednomo učinjeno — podji ti začepi svijetn učta.

Da drugi štogod slična učini, rekli bi se, da je privredno javnu demonstraciju, a ima na svijetu ljudi, koji znalu svim jednako suditi. Mi kao mi naučeni smo sa odvođ straho počitanja govoriti osobito o poglavarih, a da bi nam došli napast uskvrditi štogod slična.

Ipak dobro bi bilo, da se ovo ne ponovi. A sada dobar Van Alleluja.

Izpravak g. Schaffenhauera. Politički poglavar u Kopru g. Schaffenhauer izpravilja u „La Sera“ od dne 14. t. m. dvie činjenice, navodene u interpelaciji gg. zastupnika Spinčića i Laginja, što ju donasimo na drugom mjestu.

On tvrdi misle:

1. da nebihaje ranjen ni teško ni lahko gosp. profesor Franković;
2. da nebihaju ranjeni ni teško ni lahko djaci tamošnjega učiteljišta prigodom poznatih izgreda.

Na taj izpravak g. Schaffenhauer odgovaramo mi:

1. da smo čuli od posve vjerodostojne osobe, kojoj smo dužni vjerovati bar koliko i g. Schaffenhaueru, da bijaše gosp. profesor Franković udaren dne 3. t. mj. kamenom u glavu tolikom silom, da mu je klobuk s glave opao;
2. da smo primili od istih napadautih i udaranih djaka mi i uredništvu „Edinosti“ pribrojene viesti i da su nam sami djaci sva navedene činjenice u interpelaciji ustmeno potvrdili.

Čudno nam je, da g. Schaffenhauer izpravilja interpelaciju onako površno, da negotvori ništa o navalah kamenjem na djacke stanove, o navali na g. Muzlovića itd. itd. U ostalom očekujemo od prijatelja, da o ovom izpravku svoja rekuu.

Konačno moramo i sami priznati, da nebihaje kod spomenutih izgreda nijednoga rrtroga, koji bi bio valjda dokazom, da u Kopru nema obstanka nego Talijanom.

Iz Kaštelira otišli su vojnici 10. t. mj. Od tamno nam javlja prijatelj, da su ono mirno mjesto dne 10. t. mj. znpustili vojnici. Bzo nam je, da se je naše čestite vojneke bez ikakve potrebe onamo slalo, jer se naš puk tamno liepo ponašao, kao što i drugdje, gdje ga nisu Talijani hotomice i brutalno izazivali.

Izvišće o dijeovanju ravnateljstva „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ od 1. siečnja do 31. prosinca 1895. — Zaimo, što nam prastor nedopušta obširno iscrpiti ovo zanimivo izvišće naše plemenite družbe.

Što je sa obuzhom? Prigodom bera vka grofa Badera-a ministra predjednika

u Poreču, bijaše tamo nemira i izgreda, po činjenici od strane poročke „Signorio“. Naši se gozilo, njih htjalo, a nekoji i udarilo. Naši nekoji bijaše preslušani i svjedocanstvom ovo činjenice potvrdili, ali od tada nema više nikakva glasa. Neznamo dakle je li se postupa protiv izgrednikom ili ne, pak molimo dotični oblašt, da nam kaže što je sa obuzhom. Ili se možda čeka na to, da zastupnici u Beču ovo pitanje potaku?

Djavaltske spletkice. Javili smo zadnji put, da se narod skrbi, da opravi djelo na polju zatvorenog braći i pohvaliti to djelo milosrdja, nu i tu valja, da naši talijanski sarivzeji zadirkuju strahć ljude, da će biti svi oni, koji pomogu djelo opraviti, kažnjeni kao sukrevici.

Fučel nemaj vjerovati takovim lohovom, već učini svoju bratsku dužnost, nagradiće te predobri Bog, jer koji učini milosrdje će i milosrdje, dostignuti.

Ah da moga zapovjedati ti lopovi pr tivnici, oteli bi nam i sunce, da negrija nas i naša polja.

Pak još vapiju „la pace fra città e o c a m p a g n a“, nu mi nememo mira, koj bi značilo za nas smrt.

Iz Voloskoga pišu nam 5. aprila: Toda negda — naravski iza izbora — bila su potvrdjena pravilu „Posušilnice“ u Voloskom. Ista započeti će odmah svoje djelovanje. Redoljubi iz Voloskoga i okolice pristupilo toj združbi, podpirajše to rolu ljubno poduzeće, da se bude razvijalo i evalo. Mi pako kličemo: Sreću početak!

Dne 22. pr. m. u jutro preminao je ovdje čestit mladik Karlo Bačić, sin vriednih hrvatskih roditelja Antona i Marte Bačić. Bio je po moru, gdje ga bolest spopala. Dospejo u Maršilju pa morao u bolnicu, da popravi poramećeno zdravlje, nu brzihi roditelji su odmah zahtjevali, da dodje kući, da bude u njihovoj njezi. Par dana odakdo dođe kući shrvata ga nemila bolest u mladinoj dobi od 18 godina. Biedni roditelji gube u njemu bistrog i umnog sinka, blag djetli, koji bi bio jedinom dika svojih roditelja. Dne 31. pr. m. dopratili smo ga do hladnog groba. Lihka ti bila, dragi Karlo, domaća zemljica!

Bražuv kamburaški zhor u Malom Lošnju. Na uskrasne blagodne privedjuo dična hrv. čitavica u Malom Lošnju dva dobrotvorna koncerta pod ravnanjem poznatog hrvatskog skladatelja g. Vilima Gustava Broža iz Sušaka. Na obilnom programu ima mnogo krasnih i umjetnih točaka, kao: „San“ „Nadžalavio moraraj“, „Pod slarjanskim krovom“, „Iz hrv. Primorja“, „Na braniku domovine“ i dr. — Uvjereni smo, da će se i ovom zgodom pokazati naš narodni instrumentat u najboljem svjetlu, i da će se Lošnjani pokazati da su — Hrvati.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda na „boljunskom polju“ držati će dne 19. tok. mj. to jest u ponedjeljak po Vaznu svoju glavnu skupšćinu u kući g. J. Burečića sa sliedećim dnevni redom: 1. Pozdrav predsjednika; 2. Izvišće tajnika; 3. Izvišće blagovjnika; 4. Izbor novoga odbora; 5. Izbor dvaju odlaslanika na glavnu skupšćinu družbe; 6. Možebiti predlozi. — Poslje iscrpljenog dnevnog rada igrati će se „tom-bola“. — Pozivlju se gg. članovi, da u što većem broju pristupa na skupšćinu. Oni, koji nisu još uplatili članarinu za g. 1895. neka to učine prije skupšćina.

Boljunsko polje 10. aprila 1897.

Odbor.

Iz Opattije polovicom aprila. Onaj smradni produni list, što ga nekoji „mačak“ nazivlju — donesao je u svojem zadnjem broju lažnu viest, kako da bi gosp. Iv. F. župan opattijski, doo zabraniti pucanje prigodom povratka Nj. V. nadvojvodkinje Stefanoje. Kamo s tim oni ciljani, svakako lahko razarmje. Zašto nisu pitali dopust za pucanje? Tu svatko zna, da se takove stvari bez dopusta u jednomo ljelištinoj mjestu ne smiju činiti. Red i zakon valja, da se vrsi. Zašto nisu pitali kasnije, kad se je gosp. E. sam obratio telefonicom na obćinu za dopust, to ajim ga dao? — Kad ćemo bit pametniji?

Za spomenik pok. Rajku Revolantu u Lupoglavi, sabrno je potpisani u gostoljubnoj kući veleč. gospodina Iv. Gabrijelca, župnika u Gračeviću prigodom pokopa premirušeg učitelja Mogorovića 38 kruna Osim toga darovao je veleč. g. Josip Elsnić, župe-upravitelj u Humu 2 kruni. Darovateljem platio dohri Bog!

Joe. Svjetličić, odbornik. Gdsuoeni Sušnjevičani. Naši će čitaveti naći u dopuju iz Boljuna razlog, radi kojeg bijaše sedam Sušnjevičana odsudjeno na kamion od 6 i 7 mjeseci. Ti zavedenici navall su namo dne 20. febrara na kuću župnika g. Fiegara kamenjem, jer da ih kani župnik prodati pod Hrvataku. Evo imena tih nesretnika: Anton Stenta, Frano Pihljan, Vilhelm Nelle, Miho Stenta, Anton Zvočich, Anton Berkarich i

Josip Kerzulich; prvi tri kaznjeni su na 7, a svi ostali na 6 mjeseci tamnice.

Vriedno je iztaknuti, da je g. župnik Fiegara pod prisegom izjavio na sudu, da je nime njegovo pučanstvo pobunilo „Prava Naša Sloga“ lažni i kleretami.

Preporučamo, da promiřja ob ovoj izvavi c. kr. kotarski kapetan g. A. Fabiani u Voloskom i da ju vvaži kao nezeli, da bi mogao i on šeti buru. Zaimo siromašne Sušnjevičare, koji će dugo sjediti u tamnici a pravi krivci ostaju nekaznjeni.

Darovi za poplavom ponesrećene i to za Ivana Tonkovića i malolobne Marije Tonković iz sv. Martina kod Buzeta priposlali su: veleč. g. Mikiša, župnik u Lanišća f. 5, g. Antan Flego Tončičev stannjuzi u Lošnju f. l.

Iz Vodiča (obćina Buzet) pišu nam 8. t. m.: Svi se tuže, g. uredniče, na nerede, koji vladaju na poštah sirom Istre, pak zašto nebiti i ja dođao tomu poglavju jedan novi paragraf. Čijte dakle! Broj 4 Vasoga ciejenoga lista od dne 28. febrara putovao je iz Trsta do Vodiča sve to 5. febrara. Da je sniega il leđa — rekli bismo: smrznulo se na putu, al ovako neznamo, što da kažemo. Na sebi je nosio pešak pošte u Trstu i u Vodičah, zaspao je dakle na ravnom putu — jer znadu kakošto kretni strapućenom — shoće mu se kadišto i naše kršne Dalmacije.

Za uzvilišnu malku pokojnoga narodnoga mučnika Oklavija Ostromana sakupio je i priposlao naš dični Rikard Katalinić Jerčić iz Zadra dne 24. decembra 1896 fr. 30-00, a dne 9. marča 1897 f. 00-85. U ime nesretne majke udovice izričemo gg. darovateljem i g. sakupljaču najsrdačniju zahvalu. Bog im platio!

Sv. Matej veli kod marča t. g. Kako je već poznato, cieła obćina Kastav bila je razdijeljena u četiri izborna sekcija u to: sekcija Kastav, Rakavac, sv. Matej i Klana.

Pod sekciju sv. Matej spadale su osim pod mjestnu kapelaniju spadajuće županije Sarsoni, Marčelji, Sroki, Brnani, Blazići, jošte županije: Rečina, Hosti, Srdoći i Zamaet.

Mjesto izbora od čieno bi u zgradi pučke škole u sv. Mateju, a dan izbora 20. febrara.

Ne može se opisati, kolikom željom očekivalo se taj dan; ne možda radi toga, što su Halubljanli bili unspriedj uvjereni o slavadobici, da će odniet pobjedu, nego lih s razloga, da vide, hoće li doći „protivnici“ k glasovanju, buduće se govorilo par dana prije izbora, da misle doći pod „banderom“ iz dolnjih strana, kano: iz Hosti, Srdoći i Zamaeta.

Dne 20. febrara svanuo krasan, koga su mnogi dočekali blijud. A zašto? Evo zašto:

Kad se doznalo, a bilo je to 19. febrara oko 10. ure u večer, da su naši u Rakavcu izgubili, ta je viest tako na ljude djelovala, da su se oni, koji su ja najprije doznali, odmah dignuli i išli od sela to sela zvatli i opominjati ljude za drugi dan, da nebi koji kod kuće ostao.

Iz tog noćnog budjenja pripovieda se baš liepili i zanimiviji stvari, koje se mogu zbiti samo u slučajju, ako čovjeku krov nad glavom plane ili ako se nenadoma dozna, da je komu tko od najbližeg roda n. pr. otac, majka, brat sestra u velikoj životnoj pogibeli.

Ljudi iz kuća trčali bosonogi, gologlavi, goloraki i već takovi bili pripravni, da ih vode kamogod hoće, ako je od potreba.

Već prije veliko zanimanje do izbora, a napokon ovo posljednje sakupilo je birača već ranu u jutro na stotine.

Glasovanje otpočelo u označeno doba. Birači veselo i muzevano stupali u izbornu ivoranu. U svemu glasovalo ih 573. Onih, koji nisu bili prisutni, kad im se ime pozivalo i onih, koji su badava čekali, da na nje red dođja, budući su bili iz listine izpušćeni, bilo preko stotine.

Prvi, kad bi bili htjeli, došli bi bili na red, nu da se izborom dalje ne zavlači, odustali od glasovanja ili pako otišli jošte prije kući, pošto se protivnici naroda nisu dokazali pod svojom „banderom“. Drugim nije bilo baš po volji, da nisu mogli glasovati, jer to su smatrali njekakvom uvrijedom. Pošto im se dokazalo, da tomu su nešto i sami krivi, da su izpušćeni, budući nisu na vrijeme rekli: irali, da se ih u listine unese, odlučio je mnogih, da će drugi put biti oprezniji.

Ljudi vele, da je negdje „bandera“ bila izvješena, al da se pod nju nitko nije doo. Govorilo se nadalje, da će nekoji taj dan doći namjerom, da ljude bune i da će ih ljudi sušitati kao svećenika na predikaočni. Njekoje se usudio nešto kroz zube propentati, al mu u grlu vrlo rieć zapela.

rati jih, pravarili jih. Najviše smutila se Sušnjevice. — Pomislite, da su i brzojavili na Nj. Veličanstvo u Beč, da njih 23 župnik ih misli prodati u Hrvatsku. Smutili su i Pažane, na ovi red bi, da su glasovali složno za „talijanski“ stranku na urzu, što li občina tuži, da plata zaostale kamate občinskih glavnica. Glavnu riječ vodio je u Sušnjevcima Frane Škrobe, onaj Škrobe, koji je pred godinu dana toliko govorio i radio protiv talijanske stranke prigodom občinskih izbora, onaj Škrobe, koji je javno svagdi i pred svakim zagovarao, da se u občinsko zastupništvo stavi svedenike, onaj Škrobe, koji je mislio postati načelnikom, konzilijerom, županom, postemaštrinom, a postalo je samo zastupnikom, da taj Škrobe bio je glavni agitator protiv našoj stranki a u prilog talijanske. Na Paža vodio glavnu riječ Jean Fabian. Neobično zauzeo se je Fabian ovaj put za izbore, neobično bio je pozitrivovan klatarenjem od sela do sela, pozivajem ljudi u svoju kuću, nagovarajem i gostenjem, što sve kod njega običaj nije bio, jer obitelji nj-gova nije naučna rasipavati svoje. Kako da si ruzumacima tu izvanrednu njegovu pozitrivnost? Eh nije teško; iz svojega žepa nije potrošio sjegurno ni za jednu cigaru, što je i sam priznao, kad mu je njegov župnik u izbornom oklopu spočitno: „questo la ghe costa sta volta“, odgovoriv: „mielo di nua scarsela“. U gnezdu Boljuna vodili su glavnu riječ Feranda i Krossilla, golobradi mladići, koji su se stavili na čelo talijanske stranke pa „vodili za nos sve starce, zrelu mužu i neruku mladice“ iz Sušnjevice, Paža i grada Boljuna. Eh, došlo je doba, da „pilidi vode košča“.

Neznamo ni sami, kako se sve tajno, da nije nitko ništa znao ni sumnjao, složilo iz rečenih mjesta. Svakno dan izbora. „Talijani“ iz Sušnjevice dolaze veselo pjevajući ili boju tules, tako, da se tresla i. Učka; bilo ih oko 100 na broju; iz Paža ide trupa „fatoranih Talijani“ s muzikom; iz grada Boljuna stajaju složno „Kalabrezi“, svi se sakupe kod kapelice izpod Boljuna. Pobjedu su držali stalnom, unapred su već bili pripravili rakete, ustanovili veliku večeru, ples, maskaradu, na kojoj su imali prikazati Bartola u ruci sa napisom: „Viva l' Istria Italiana e m.... per i Croati“.

Na 9. sati došlo pred izborni lokal najedlanup sjegurno 200 tih novopćenih Talijana; svi veseli i oholi, što će smrviti te proklete Hrvate, i tako spasiti Istru, da je Laginja ne prodća. Naših taj čas nebijasno još niti 30; da vam istinu kažem, ostali smo zabezeknuti, tu je bilo staro i mlado, sloga neodčekivana. Propadnosmo, šaptali smo jedan drugomu. Počelo glasovanje; u početku njihovih 140 u naših jeiva 16. Po malo počese naš rast, o poldan jih već pretekosmo i kašnje uvijek sa nekoliko glasova naš napred. A kako to? Neustrasivi Učkari, nepodmitljivi Brevčani, hrabri Vranjani na čelu sa svojim pastrom-župnikom g. Marčinkom, pitomo Boljunsko polje, stajni Gradinci, vjerni Boračani slijedili Talijanom - Kalabrezum vrat. Veselje i radost Talijana počela se prama koncu pretvarati u žalost, u bolost, zlučku bolost, a zločinstvo naših pretvarala se sve više i više u radost, u veselje. — Svršilo se glasovanje.

Pred kućom čekaju obje stranke. — Talijani nisu nikako mogli doći u se, da bi bili oni izgubili, njihovi kapi-generalu su jih osjguravali, da će dobiti. Po obavljenom brojenju glasova pokazao se načelnik Burečić u prozoru i proglasi uspjeh.

Ah, da vam je bilo viditi kako su ostali Talijani opureni, zasramljeni, žalostni; gorke suze su jim kapale, jedan je drugoga gledao, ali riječi nije mogao nitko izgovoriti od silne bolesti i žalosti. Nije rekli ni crne ni bijele, nego su se olatčili, a naše se kašnje uz časut vjua i pjevanje veselili do kasne dobe.

Stramota i jad nedala Talijanom mira. Na povratku kod kapelice čekalo jih 400 litri „benzina“ i na svaku glavu „des bige kruha“, što su sve iz Sušnjevice i Paža dopeljali. „Natrinkali“ se liepo „benzinom“ a „bigu“ stavili u žep; „benzina, buduć jako pieć, smutila mnogim glavje; psovali i gridili Boračane kad su mimo prošli; Sušnjevcani, reć bi, da su najviše vreć nagrali, jer putein navalile kamenjan na kuću g. Štepa Glavića, a kad dođoše kući, razoriše župniku vrata i prozore, načiniše preko 100-for. škode. — Rano jutro otišao je žandari 9 Talijana svezanih u Pažinu; danas su u Rovinja a iz Rovinja se valjda u Kopar; da razmišljaju kamô su jih njihovi generalu zapeljali.

Obećao sam u početku, da „ću biti kvatak, ali vidite, da nije moguce, stvarj

su to znamenite, kojih se nemože misloiti.

Dati smo Talijanom jednu „nažadu“, mislim, da jih nebudu volja dođ glasovati za IV. kuriju; njihovi generalu, smoci golobradi“ bili će valjda toliko naučili, da jim se je zaludno boriti nesamo u Boljnu, nego u cijeloj istočnoj Istri za zastupnika. Jok pala! „Ne vido prgt pnt nosom, slepi“ su i vodo' slepe“. Steta za danganu!

Svane izborni dan. Kako Talijani navadno delaju račune bez ostara, mislili su si ovaj put: „će videt, da Hrvati od velikega veselja ne priđe ni polovica, pa ćemo mi predobit i tako barem jeno malo spirat stranotu od pasine sabote. Sakupe se epeta kod kapelica, žalostni, nije čuti pjevanja ni smjeha, sve tlo, baš obratno od prve subote; klapa jedan, klapa drugi, u svemu 57; a naših više nego smo mislili 113. Kako to? Mnogi njihovi su se opametilii kroz osam dana, vidili su, da su jih Talijani pravarili, da su glasovali sa talijanskimi listići a ne sa slavjanskimi, kako su jim bili obećali, dapače da su i čuli, kada su sa dva njihovih generalu pogovarali, da kako su badasti li. Sušnjevcani i Pažani kad su si pustili glavu inšempiat“, pak su ostali Pažani drugu subotu liepo u velikom broju doma, a bili bi šli i s nami, ali bi jim se bil svijet smijal, kako tako brzo banderu obrađaju. Svršili izborni, „Talijani-palcentari“ vratili se svojim kućam žalostni, da razmišljaju o stramoti, kojju su jim Hrvati zadali, da promišljaju o izdatstvu, koje počinise napram svomu rodu naprtiv si tim različno ime „prodanci“.

Učka r.

Iz Buzeta pišu nam 12. t. mj. Ruzvikalo su na sve strane o nerediti što kažu, da su se dogodili u Porečini; i sve se bncilo na prebjuna ledja mukotrpnioga „čđđđđ“. I ovdje se je išlo tim putem: ovdje nešto se je izmisllilo, a ovo, što se doista dogodilo, prišlo se prezrenomu „šćavu“. Pače govorilo se u gradu, da je imalo i amo doći vojno, al da se treba zahvaliti nekoj gospodni u gradu, ako se od toga odustalo: Mi tomu ne vjernjemo, kako ne vjernjemo, da je tko od naših ljudi što skrivio.

Pisalo se, da su nekomu Nežiću zapalili vozge nagonilane i svezane u nekome vinogradu, da se porušilo most kod sv. Ulderika i da se porezalo traje nekim u Sovinjaku, porušilo kuću i otrovalo pitku vodu.

Onaj Nežić ima vinograd pod samim gradom Buzetom. Tu su bila dva tri snopa roza. Kad su Talijani slavili svoje ja-načke izborne pobjede, netko jih je zapaljio. To su dakako počinili Hrvati, jer su Hrvati došli pod sam Buzet, da pale kravesove na stavu Rizzi-a i Bartoli-a sa vođem talijanaša Nežića! Ne znamo tko jih je zapalio, al Hrvati sigurno nisu.

Kad je rieka Mirna koncem prošle godina zapustila svoje korito i prelića se po livadah, tako da je i kotarska cesta ostala pod vodom, bivši predsjednik cestovnog odbora, g. Fran Flego, dao je sa nekoliko gređa i sa nekoliko dasaka napraviti provizoran most, da mogu ljudi u Buzet i iz Buzeta, a da njim ne treba u vodu gaziti. Taj most je kod samog Sv. Ulderika, gdje se je kašnje obavio izbor šćucijara četvrte kurije. Jednu ili dvie noći prije toga izbora bacio je netko u vodu jednu gređin i dvie tri đuske, tako, da se nije moglo za čas prieko. Na zapovjed obćine — jer se novi predsjednik cestovnog odbora, dr. Sandrin, nije htio brinuti — dva čovjeka su most u jednu uru uzpostavila povukav gređu i daske iz vode. U novine se pisalo, da su Hrvati porušili most, da ne mogu Talijani u grad. Ne znamo koji Talijani? S one strane mosta nema Talijana, a s ove je samo ono nekoliko Buzetašća. Mi bi radje rekli, da su most porušili Talijani, da zaprieče Krašanom, Rakitljanom, Crnidanom, Movražanom i Saležanom pristup k izborom u četvrtju kuriji. To njma dakako nije pošlo za rukom, pa onda udri blatom na Hrvate!

U Sovinjaku je netko posjekao dvojici 204 traš, bacio na tta kudicu i zamrvalio jedan puć vode. Digla se graja do neba, pošao na lice mjesta sudac izvadžitelj, zatvorilo se šest poštenih mladića od najboljih obitelji i držalo jih se desetak dana u zatvoru, pa se sve razplinulo u ništa. Mogli bi ovdje kojegod kazati, koja bi kogogod ljuto pekla, al čeno ju zadržati u peru, jer će je možda drugdje čuti. Tko je vidio vinograde, gdje je šteta počinjena, kazao je, da su bile posječene baš najlošije loze, i to ne redoma, nego na skokove. Zločinac ne bi bio išao birati po vinogradu lošije,

nego bi bio redom rezao. Kuća porušena bila je proćienjena 10 forinta! Puć vode, u kojem se našlo živinskog blata i živinskih kosti, a ne ljudskih kosti, izkopanih iz groba, kako se je pisalo, služi samo vlastnika zemljišta izva liše. Obzirom na to, da su bile porezane samo najlošije loze, da se je koić rezanja baš biralo najlošije, da jih se porezalo samo 204, doćim jih se moglo mnogo stotina, da škoda težko da je bila veća od 30 forinta, doćim je mogla biti mnogo i mnogo veća, da ona kućica nije bila, nego prosto skrovište, kakovo težak u dan dva sagradi sulim kamenjem i da je puć vode od nezatačne vriednosti i od nikakve velike potrebe — obzirom na sve to smnjaja se, da je to netko navlaš učinio, da dađe drugomu ili trećemu povoda, da se baci sumnja na Hrvate, pa da od ovih kojgodi i nodužan pada u zatvor. Mi ne kažemo ništa, da tko je štetu prijavio, ju je slabom vjerom prijavio, ništa da je sudac slabo postupao.

To su ta grozna nedjeļa na buzeććini, o kojih se pisalo i na koja će se možda naši prijatelji pozvat u carevinskom vieđu okiđiti je frazumi, kojimi obiljija. Mi smo to priobđilo, da se znađe što i kako se je dogodilo.

Franina i Jurina

- Fr. Jare znaš kako se kod nas dandas pozna dobrog popa?
- Jur. A kako?
- Fr. Onaj pop, koji je u izborih za naš narod drža, budi siguran, da je dobar pop, a ki je s protivnici drža ili doma ušti, taj ima sigurno kit ti maganju.
- Jur. A kako to sudiš?
- Fr. Vidiš: koji ima kakovu maganju, onaj mora sa našimi protivnici glasovati ili doma stati i nepaštati se u izbore, jer ga je straha, da bi mu Talijanaš u njihovih N e S l o g a h počeli rubine prati, da bi ga njihova leg a poglavaru tužila i da nebi do plovanje došli; a oni naši popi, koji su sa svojim narodom držali — je znamenje, da nimaju nikakva straha, jer je njihovo rublje čisto, jer protivnici nimaju ča bi poglavaru dojavili, jer ovi nepodjavaju svoj narod za dobru plovanju.
- Jur. Kako to Frane, da niki naši popi, koji nisu do sada s nami glasovali, ovoga puta bili su za narod, a niki, koji su prije bili tepli za narodnu stvar, ovoga puta sa doma ostali s preslicom?
- Fr. Eh! Frane moj, oni prvi su od niko doba počeli svetije živjenje i uzliubili Boga i narod, a oni drugi su pali u kakovu dižgraju.
- Jur. Misliš, da je uprav tako?
- Fr. Tako je; Obadij naše kraje, počmi od Prmature pak idi na Valturu u Kavran ter priko Kriuce do Skitače, pak ako hoćeš u Plomin, ili na drugu stranu iz Prmature podji na Lobariku priko Kanfanara sve do Labincih, prošudijaj one ljude, pak pljuni mi u brk ako nije istina ča sam ti rekla.
- Jur. Ti si Frane nekoliko lit bija u crnoj školi, kako biš reka ovim kukavican? Reći da im: Montes Gelboe, nubes sine aqua, arbores autumnales, sidera errantia, mercenarii, et religia. . . služite najprije vjerno Bogu, komu ste se zakleli, pa onda ljubite i držite za ovaj trpeći narod, iz koga ste potekli i koji vas hrani!
- Fr. Ma ki zlođej ki Kaše, da ga ima va mačoj onoliko s našemi popi?
- Jur. Ča neznaš, da je već profraštal. popovsko, pak ga lvi jud i čemer, da ni već ča papat.
- Fr. A tako ni mane reci.
- Fr. Mađi, da su si naši i va Mošćenicalh sliku i priliku.

- Jur. Čul sam ja, ma da njoj malo kozina valja.
- Fr. A ča bi reć?
- Jur. Pogledaj njoj na staru skrblju, pak češ benj znat.
- Fr. Ma se brižan Žakvarić jadi.
- Jur. Neka se zuje.
- Fr. Ča neviliš, da ni lego kost i koza?
- Jur. Hujo ma bndi!
- Fr. Deju, da te Talijani va Kastavščina plema promeni!
- Jur. Ter da j' već prazina famo.
- Fr. Češ i ti Kajšine na pir?
- Jur. Ča se j' pod starost zmutil?
- Fr. Po boštrice, da ma j' kanpanj stara cecil.
- Jur. Deju po pravice, da par para i va ckeve najde.
- Fr. Ipak da će on šijor plovat sada razdielit one solda za siromaha polje, 30 lit.
- Jur. Ča češ, on je čeka slabo li.
- Fr. Ča bit valja ča drugo a je, bilo slabijih lit, ali zato, jer je ližn, berna.

Različite vjesti.

Veliki tjeđan. Svake godine spomniuje sa u velikom tjeđnu pobožni puk kraćanski sirom cijelog svieta pregorko muke i smrti našeg Spasitelja, ta razmišljajuć otomu, se tješi i hrabri u trpljenja i nevrljah, koje ga snađija.

Naš mukotrpni narod u Istri moći će ovaj put još bolje promišljati, jer su i protiv njemu kleti protivnici služili se primjerom farizeja i židova.

Ljudi našeg naroda je progonojenili, zlostavljani i mrevrenani, poplivanili i porugani bez da bi smjeli prigovariti: I zašto? Zato, jer ljuba svoj narod i pitajta svoje pravice.

Vrhü toga čio naš narod farizejskođ drzovitosću i hinbenom laži po svijetu oglasuju i opisuju kako najvećeg razbojnika i zloćinca, te ga hoće činiti odgovornimi u oči svieta za sva zla djela, koja su sami počinili.

O mukotrpni naš narode, pomisli na muku i trpljenje našeg Spasitelja i sve podnesi evanjelskom strpljivošću, te ufaj, da kako je stigla ruka božja licmjerne farizeje i okrutne židova, neđe mimići zaruzena pelepsa niti današnje naše farizeje i židove.

† Mate Mogorović. Iz Gračšća dolazi nam tužna vjest, da je timo preminio nakon dugotrajne bolesti proviđjen sv. Objstvi za umrće dne 12. t. mj. g. Mate Mogorović čestiti učitelj i velereditni hrvatski rodoljub. Pokojnikov drug iz onog kotara šalje nam ovom tužnom prigodom: podolji dopis o blagom pokojniku, ali ga moradosmo radi pormanjanja prostora ostaviti za buduć broj.

† Fran Zupančić. Dne 31. marća t. g. umro je na Rioci Fran Zupančić č. p. jezini uređnik u miru. Bilo mu osamdeset godina. Za mladih godina pokojnik je bio vaćen lirice, a do poslednjeg časa svoga života, osjećao se pravim i žarkim Hrvatom: Za naše strane napose, a za hrvatsku knjigu u obće vriedni je Fran mnogo doprinio time, što nam je ugojio onaj našu dik, vrstnaog našega pjesnika i pisca: Rikarda Katalinića-Jeletova. Da ne bi bilo brižne i občinskih raketa: Franu, Bog izna, da li bi sirota Istra-snjehla, da našeg Rikarda postavija uz bok najpoznatijih njezinih sinova.

Pokojnik se rodio u Jablanec u hrvatskom Primorju, a bio je i zaslužnim građanimom grada Senja.

Često puta dolazio bi u Dragu Mošćeničku, gdje se ga puk i danas dobro sjeća. Tko ga je poznao, što ga ima Ugarska do-gubikrom, a žali za njime: Istraj, kojedoje bio žarki i iskreni prijatelj. Bila mu: lahka hrvatska grada, a harna pomoeana u hrvatskom narodu i u.

Izbor kvotne deputacije. U zadnjoj sjednici carevinskoga vieća izabraća bijaše deputacijom od 10 članova, koja će se dogovarati sa deputacijom ugarskoga sabora o novoj nagodbi između Austrije i Ugarske, dotično o prinosu, što ga ima Ugarska doprinajati za skupne austro-ugarske potrebe: U tom najvažnijem odboru carevinskoga vieća imado samo 10 članova, i to dva Čeha, dva Poljaka, dva njemačka, liberala, jedan nje-mački narodnjak, dva njemčka, konservativa, i jedan Hrvat ili član kluba „slavenskoga: hrvatsko-narodnoga saveza“ t. j. g. zastupnik dr. Laginja.